

H V G O N I S
D O N E L L I I V R I S C O N -
S V L T I C O M M E N T A -
R I I A D T I T V L O S C O D I -
c i s , De pactis , & De
transactionibus.

B I T V R I G I B V S ,
Apud Petrum Bouchierum,
sub scuto Basiliensi.

MAXIMO ET SA-
PIENTISSIMO GALLIÆ
CANCELLARIO MICHAELI
Hospitali Hugo Donellus
S. P. D.

ECEBAT fortasse, maxime
& sapientissime Cancellarie,
scribentem ad te, de iure ciu-
ili præstertim, in primis digni-
tatis, amplitudinis, & præ-
stantie istius tuae habere ra-
tionem: scilicet ut in quo in-
telligeret summa esse omnia,
& propè singularia, icidem daret operam ut in re se-
ria, atque in arte maxime omnium tua, ne quid ad
te, nisi dignum amplitudine ista, dignum istis lite-
ris, isto iudicio tuo, ista denique rerum omnium ma-
ximarum cognitione afferretur. Quod si à me postula-
tur, non sanè fuit, cur scriberem. Quid enim istis
rebus dignum non dico hac tempi opera; sed illa arte,
ullo ingenio, illa scribendi accurasione afferre, aut
consequi potuimus? Minores nos, quam ut ad istam
dignitatem liceat assurgere: & tu maior, & excel-
sior, atque illustrior in omnes partes, quam ut non e-
go tantum, qui possum minimum; sed doctissimi etiam;
& summi homines facile istam lucem & splendorē

HVG. DONELLI
I. C. COMMENT. AD
TITVLVM C. DE PACTIS.

ARGUMENTVM TIT. DE PA-
CTIS. IN EO, QVID SIT PA-
CTVM, ET PACTIO; quid con-
mentum, & conuenio; & quid conin-
tium pactum conuenitum, que ver-
ba appellantur in edicto.

E vi pacti, omnisque conuen-
tionis edictū est à Prætore pro-
positum, quod sub hoc titulo
cum in Pandectis, tum in Co-
dice explicatur. id edictum est,
quod proponitur in l. Iuris gen-
tium. §. Prætor ait. D.eo. Eius
edicti duę sunt partes. vna, qua
Prætor pollicetur se pacta seruaturum: altera, qua
pollicetur se quædam non seruaturum. in quibus
nominatim excipit ea, quæ dolo malo facta erunt,
& quæ contra leges. In priorc parte ingens occur-
rit dubitatio ex eo, quod pro iure certo traditum sit,
ex pacto actionem non nasci. l. Iurisgentium. §. Sed
cum nulla. §. quinimo. D.eo. l. legem. C.eo. hoc enim
posito, quæritur primùm, an videatur id cum edicto
conuenire, in quo Prætor pollicetur sine exceptio-
ne se pacta bona fide facta seruaturum. Deinde si
quædam valent, quædam non valent, magna questio
est, quomodo, quāve nota hęc genera distinguamus.

... V. A. M. E. T. D. A. G. R. V. I. O. A. T. A. A. S. P.
... D. C. M. M. A. N. L. D. S. P. H. A. M. M. A. N. L. D. S. P.
... D. C. M. M. A. N. L. D. S. P. H. A. M. M. A. N. L. D. S. P.
... D. C. M. M. A. N. L. D. S. P. H. A. M. M. A. N. L. D. S. P.

Excudebat Petrus Bouchierius
Biturigibus.

1572.